

Paraurheilun organisoituminen ja tila Suomessa 2024

Julkaisuun [tästä](#)

A photograph of a basketball hoop and ball against a clear blue sky. The hoop is on the left, and the ball is in the center, about to enter the hoop. The background is a solid blue color.

Käsitteet

- **Paraurheilu** (ent. vammaisurheilu)

Tarkoitetaan toimintarajoitteisten henkilöiden harjoittamaa urheilua, jota toteutetaan kilpailullisin tavoittein. Paraurheilu käsittää sekä paralympialajit että ei-paralympialajit.

- * **Parahuippu-urheilu**

- * **Osallisuusperusteinen paraurheilu**

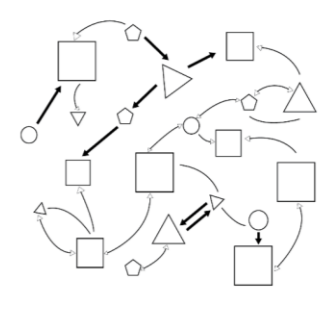
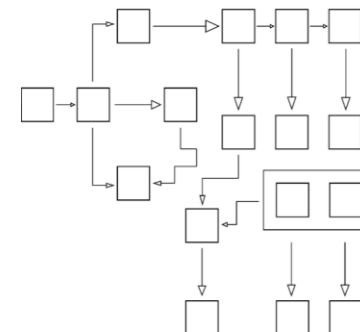
- **Lajiliittointegraatio**

Paraurheilu on integroitu osaksi lajiliiton toimintaa eli lajiliitto vastaa paraurheilun toteuttamisesta oman toimintakenttensä sisällä. Lajiliittointegraatiota leimaa prosessinomaisuus.

- * **Inklusio** on tavoitetilä, johon lajiliittointegraatiolla pyritään

'We the 15' on maailmanlaajuinen kansainvälisen Paralympiakomitean (IPC) lanseeraama kampanja, jolla muistutetaan sitä, että maailman väestöstä noin 15 % on jollakin tavoin toimintarajoitteisia henkilöitä.

Johdanto

Tulokset

Kuva: Suomen Paralympiakomitea

Laajuus ja toiminta

	Kansainvälinen taso	Kansallinen taso	Harrastajat
Yhteensä	268	886	5469
Paralympiakomitea osallisuusperusteiset lajit	Special Olympics 150; Elinsiirtourheilu 30	Special Olympics 200; Elinsiirtourheilu 60	Special Olympics 1700; Elinsiirtourheilu 200
Yhteensä	448	1146	7369
Urheiluakatemit**	50	40	0

- Paraurheilijamäärät arvioita, raportoinnissa päällekkäisyyttä
- Kilpailujärjestelmät kirjavia, kilpailutoiminta pienimuotoista
- Urheilijarekrytointi sattumanvaraista

Asema ja arvostus

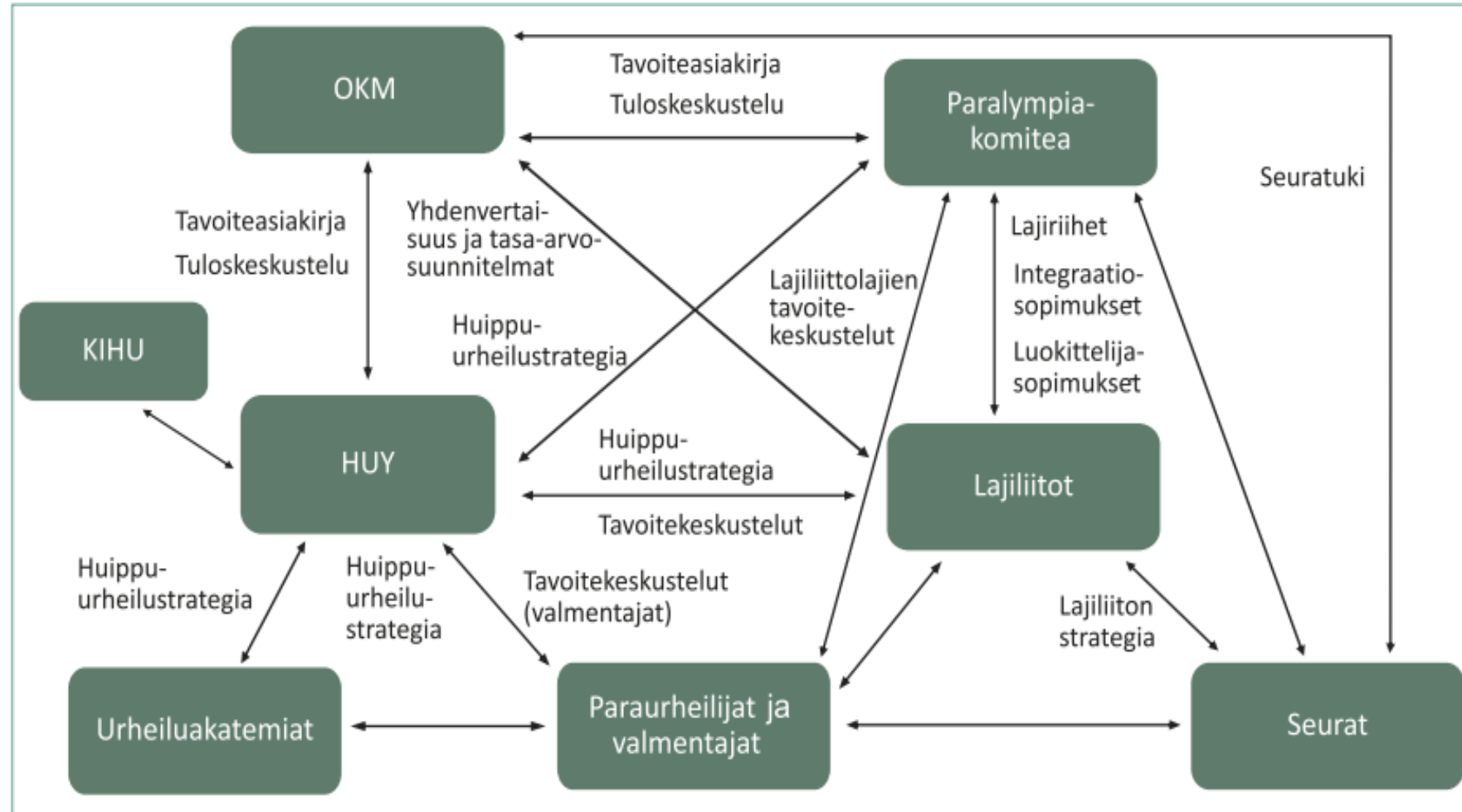
- **Ympäristössä** ilmenevä asema kehittynyt myönteisemmäksi
- **Organisaatioiden sisällä** asema ja arvostus vaihtelee
- Onko paraurheilu vain osa yhteiskuntavastuuta ja tasa-arvoa vai myös itseisarvo osana huippu-urheilua?

Tavoitteet ja talous

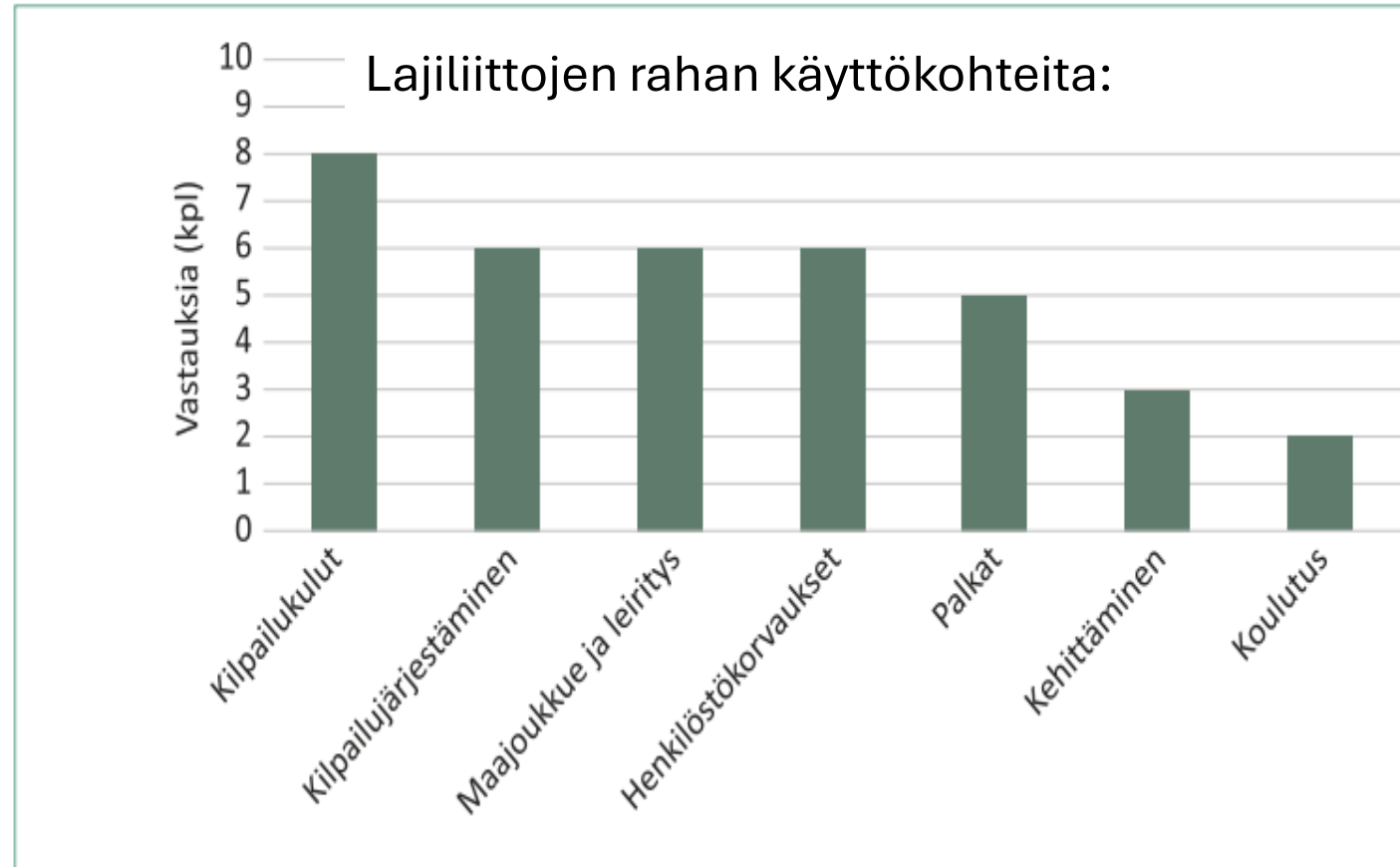

Kuva: Paralympiakomitea

Talous paraurheilussa

- Valtion liikuntabudjetista noin 2,6-2,9 miljoonaa euroa/vuosi
- Lajiliittojen budjetti <10 000 euroa
- Lajiliittojen osalta positiivisia poikkeuksia: ratsastus, jalkapallo, yleisurheilu, pöytätennis, para-agility

Johtaminen ja yhteistyö

Johtaminen

- Henkilöitynyttä
- Monikeskuksista
- Sattumanvaraista

Yhteistyö

- Henkilösidonnaista
- Tarveperusteisesta lajiliitoissa
- Paralympiakomiteassa verkostot tärkeitä
- KV-yhteistyö kehittynyt

Kuva: Alex Davidson/Getty Images

Lajiliittointegraatio

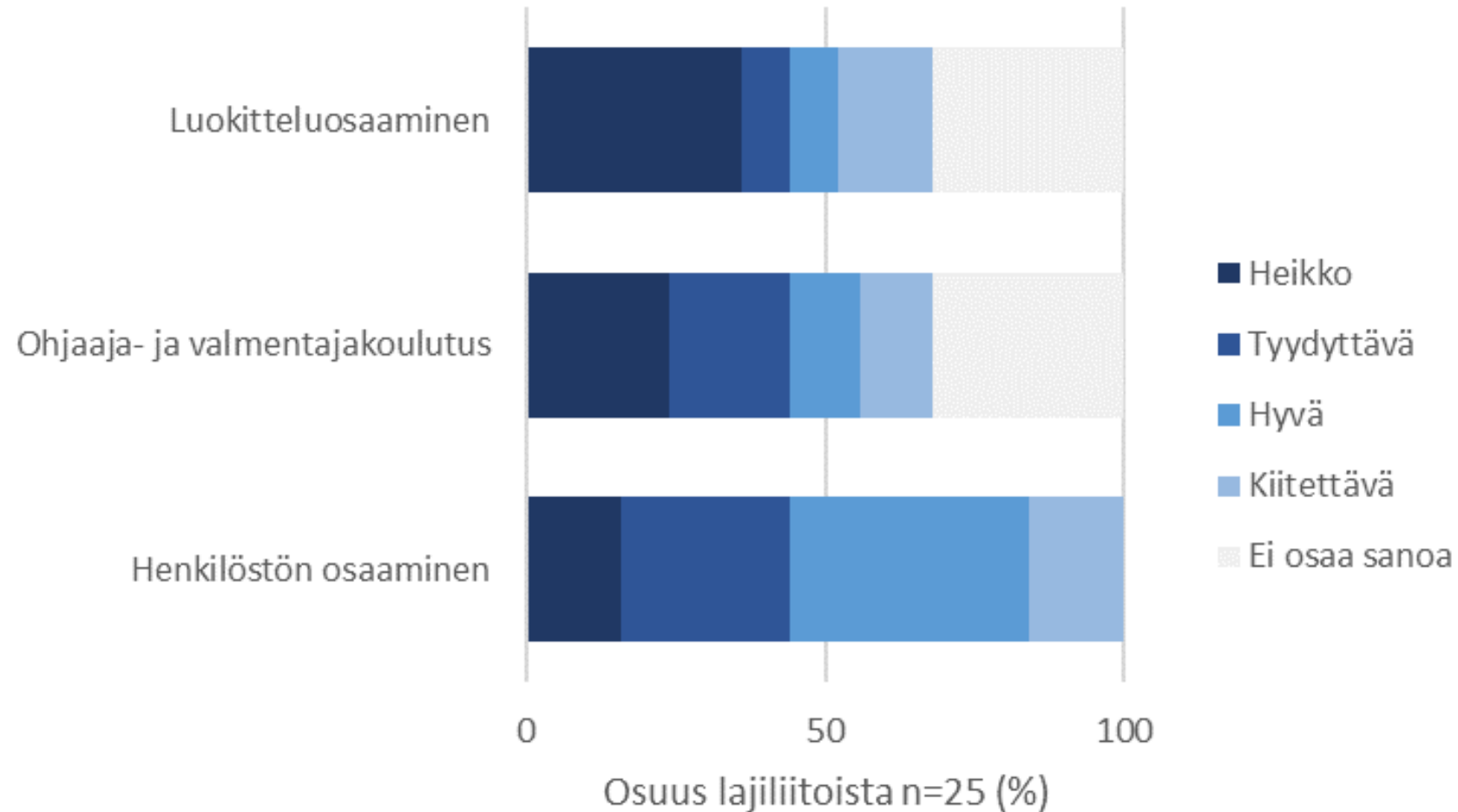
Nosteet

- + KV lajiliiton tuki
- + Suunnitelmallisuus
- + Läpileikkaavuus toiminnassa
- + Vastuun jakautuminen
- + Eri vaiheiden tunnistaminen
- + Yhteistyö ja työnjaosta sopiminen
- + Seuranta ja arviointi
- + Avoimuus
- + Sparraaja/kehityskumppani

Esteet

- Urheilijanpolku huomioimatta
- Sattumanvaraisuus, lyhytnäköisyys
- Suunnittelemattomuus
- Taloushaasteet
- Henkilöityminen
- Yhteistyön, seurannan ja arvioinnin puute
- Pelko näkymättömyydestä

Osaaminen ja asiantuntijuus

Kuva: Paralympiakomitea

Paraurheilun tulevaisuus?

Kehittämissuosituksset

Parahuippu-urheilun jatkuvuuden turvaaminen

1. Lasten ja nuorten paraurheilu
2. Laajemmat rekrytointitoimet
3. Kilpailutoiminnan lisäys
4. Menestysprojektit 3-5 lajille
5. Vuosittainen tiedonkeruu

Kehittämissuosituksen

- **Organisoituminen ja johtaminen**
 - Vastuunotto, sitoutuminen
 - Kunnianhimoiset, konkreettiset tavoitteet
 - Paraurheiluymmärryksen läpileikkaavuus
 - Paraurheilijan ääni kuuluviin
 - Johtamisen ymmärrys

Kehittämissuosituksset

Lajiliittointegraatio

1. Kriteerit, mittarit, seuranta
2. Korvamerkitty raha
3. Porrastettu tuki
4. Sparraus vuosittain

Kuva: www.goskagit.com/sports

Kehittämissuosituksset

Talous

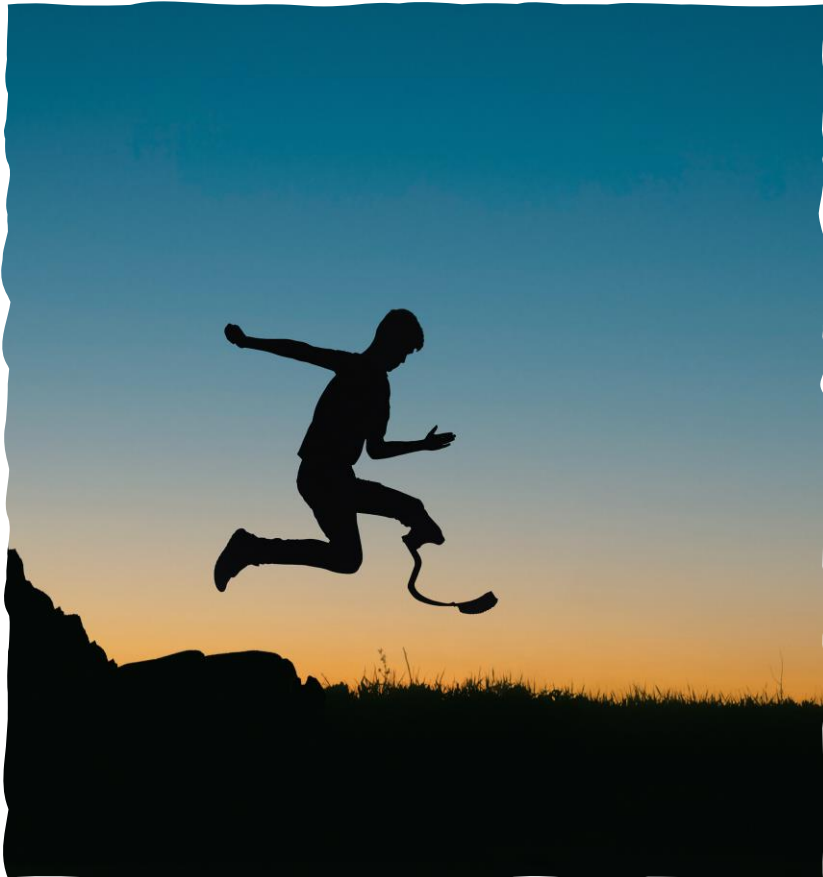
1. Rahankäytön suunnittelu
2. Uudet avaukset

Osaaminen ja asiantuntijuus

1. Tiiviimpi yhteistyö
2. Paraurheiluosuus valmentajakoulutukseen
3. Asiantuntijoiden koulutus
4. TKI toiminnan vahvistaminen

Mitä tästä kaikesta pitäisi ajatella?

- Lajiliittojen rahoitusperiaatteiden muutos
- Olympiakomitean mahdollinen uudelleen järjestäytyminen
- Jo käynnistyneet toimenpiteet ja odottamassa olevat toimenpiteet
- Mitä mieltä Sinä olet?

Muistilista toimijoille – kaikkien panos tarvitaan

Vanhempi: Monen paraurheilijan takana on vanhemman panos. Tuki ja kannustus on kaikki kaikessa, kuten myös luottamus antaa pärjätä itse.

Paraurheilija: Heittäydy urheilijan polullesi, vaikkei se olisi valmiiksi raivattukaan asettaen kansainvälinen tai potentiaalisi mukainen vaatimustaso tekemisen lähtökohdaksi. Muodosta ympärillesi voittamisen mahdollistava tiimi ja tunnista järjestelmän tarjoamat mahdollisuudet. Jos luonteellesi sopii, kerro näkemyksesi ja vaikuta. Olet esimerkki.

Opettaja: Vamman tai rajoitteen omaava nuori voi olla liikunnallisesti lahjakas. Oikea-aikainen sysäys voi olla urheilijan polun lähtölaukaus. Liikuntatunneilla nuori voi tehdä samoja asioita kuin muutkin tilanteen mukaan sovelletusti.

Valmentaja: Paraurheilijan valmennus on suurelta osin kuin vammattoman urheilijan valmennus kyvyllä soveltaa. Tartu haasteeseen, verkostoidu ja vahvista osaamistasi.

Luokittelija: Ole objektiivinen. Auta luokiteltavaa henkilöä löytämään omat vahvuudet paraurheilijana.

Muistilista toimijoille – kaikkien panos tarvitaan

Johtaja: Luo paraurheilijalle avoinna oleva organisaatio, jossa paraurheilua ei ole viety vain valiokunnille ja paravastaaville. Omaksu paraurheilun perusasiat edellyttäen niihin tutustumista myös muilta asiantuntijoilta organisaatiossasi. Kirjaa paraurheilun tavoitteet organisaatiosi strategiaan, budjettiin ja toimintasuunnitelmaan unohtamatta tekemistä ja arjen tasoa. Käy paraurheilutapahtumassa.

Liikunta-alan ammattilainen: Tulevaisuudessa jokaisella liikunnan ammattilaisella tulee olla ainakin paraurheilun perusteet hallussa. Huolehdi, että koulutussisällöt mahdollistavat tämän osaamisvaateen täyttymisen.

Virkahenkilö: Paraurheilussa tarvitaan kriteerejä, seurantaa ja laadukasta tietopohjaa. Edellytä niitä, oli työympäristö sitten kunta, hyvinvointialue, ministeriö tai jokin muu keskeinen julkinen organisaatio.

Asiantuntija: Paraurheilun erityispiirteiden ymmärtäminen tuo arvokasta tietotaitoa asiantuntijaverkostoon. Auta paraurheilijoita saavuttamaan päämääränsä.

Yrityspäätöjä: Paraurheilija on hyvä esikuva yritykselle suvaitsevan, yhdenvertaisen ja tasa-arvoisen yhteiskunnan rakentamisessa.

Suuri yleisö: Ole kiinnostunut, ota selvää ja näe moniarvoinen urheilu rikkautena. Paraurheilu tuo iloa ja lisää yhteisöllisyyttä.